

Souhrnná teritoriální informace:

Irák

Zastupitelský úřad 24. 5. 2022 13:10

Irák, celým názvem Irácká republika je parlamentní demokratická republika, jejíž politické prostředí je však silně zkorumpované a situace v zemi je kvůli působení ozbrojených skupin stále neklidná. Vládu vede premiér a zákonodárným orgánem je jednokomorová Sněmovna reprezentantů. Na severovýchodě země existuje poloautonomní oblast irácký Kurdistan (anglicky Kurdistan Region of Iraq, KRI), která je ale ekonomicky závislá na Bagdádu. Irák má jedny z největších zásob ropy na světě, které dosahují zhruba 145 miliard barelů. Mezi lety 1968 a 2003 byla země pod vládou nacionálně-socialistické strany Baas, dnes v ní existuje systém více politických stran. Nová demokratická ústava, oddělující výkonnou, zákonodárnou a soudní moc, byla přijata v roce 2005.

Irák se od ustanovení nového režimu v roce 2003 neúspěšně snaží podporovat hospodářskou soutěž, lákat zahraniční investory a liberalizovat ekonomiku, ta je zatím ale ve velké míře stále v rukou státu. To platí také o klíčovém odvětví těžby ropy, pilíře irácké ekonomiky. Irácké zásoby ropy jsou páté největší na světě. Prodej ropy generuje přes 90 % příjmů státního rozpočtu a ropa tvoří přes 80 % vývozních komodit.

Kolísání cen ropy a dopad pandemie zesílily irácké ekonomické potíže a zvrátily předchozí dva roky stabilního oživení. Tento dvojitý šok také prohloubil stávající ekonomickou a sociální křehkost a přispěl k veřejným protestům, které začaly již před obdobím COVID-19. Schopnost irácké vlády poskytnout stimulační balíček pro ekonomiku vysoce závislou na růstu a výnosech ropy byla omezena absencí fiskálního prostoru. Výsledkem je, že země zaznamenala největší pokles své ekonomiky od roku 2003.

V reakci na závažnost krize vypracovala vláda v tzv. bílé knize národní plán, který stanoví reformy udržitelného střednědobého růstu. Řeší některé překážky, které stojí v cestě diverzifikaci a dnes brání rozvoji soukromého sektoru. Konečný úspěch těchto reforem, které mají transformační povahu, závisí na politické vůli a veřejné podpoře. Korupce a nedostatečné poskytování veřejných služeb by mezitím mohly vést k většímu sociálnímu napětí a podkopat jejich provádění.

Pro české firmy jsou perspektivní obory energetiky, obranně-bezpečnostního průmyslu, zemědělství a potravinářského průmyslu a v neposlední řadě oblast stavebnictví a dodávek strojně-technického zařízení pro stavební průmysl. V konkrétních případech se především o rafinerie a elektrárny, stavbu nových investičních celků, nebo o rozšiřování kapacity stávajících investičních celků. Možnost expandovat v dodávkách pro ministerstvo obrany byla posílena slibnými nákupy z irácké strany v posledních letech. Zemědělský a potravinářský sektor patří mezi priority vlády a jejich rozvoj bude klíčový pro zvýšení podílu příjmů z neropného

Základní údaje	
Hlavní město	Bagdáď
Počet obyvatel	39,650,145
Jazyk	arabština, kurdština
Náboženství	islám 95-98% (šiiitský 61-64%, sunnitský 29-34%), křesťanství 1%, ostatní 1-4%
Státní zřízení	federální parlamentní republika
Hlava státu	prezident Barham Sálíh
Hlava vlády	premiér Mustafa Kázimí
Název měny	irácký dinár
Cestování	
Časový posun	+1 hodiny (letní čas), +2 hodiny (zimní čas)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Petr Štěpánek, Ph.D.
Ekonomický úsek	Vojtěch Jirásek, MA
Konzulární úsek	Mgr. Tomáš Výprachtický
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	2021
Nominální HDP (mld. USD)	173,2
Hospodářský růst (%)	3,6
Inflace (%)	6
Nezaměstnanost (%)	>20

sektoru do státního rozpočtu. Obnova a rekonstrukce Iráku je rovněž spojena s dodávkami strojů a vybavení pro provozy cementáren nebo vápenek i techniky pro manipulaci se stavebními hmotami.

V současnosti irácká ekonomika roste díky rekordním cenám ropy a do roku 2023 by měla dosáhnout předpandemické úrovně. Potenciál, který vychází z vysokých cen ropy, však komplikuje neschopnost sestavit vládu po volbách z října 2021.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

V Iráku žije necelých 40 milionů lidí, z toho přes 7 milionů žije v iráckém autonomním Kurdistanu. Růst populace je 2,06 %. Podle některých odhadů má však irácká populace do roku 2030 dosáhnout 50 milionů a do roku 2050 80 milionů. Věkový průměr je 21 let, irácká populace je tedy jedna z nejmladších na světě: lidé do 24 let tvoří necelých 57 % populace. Průměrná délka dožití je 73 let, urbanizace 71,4 %, většina populace obývá území mezi řekami Eufrat a Tigris. Rostoucím problémem irácké populace je nezaměstnanost – podle některých odhadů až 25,6 % (vzrostla o 10 % během pandemie COVID-19) – a obezita, 30,4 % mezi dospělými.

V zemi žije 75-80 % Arabů, 15-20 % Kurdů, zbývajících 5 % jsou různá menší etnika včetně Turkmenů, Jazídů, Asyřanů, Beduínů, iráckých Romů a dalších. V zemi žijí z 95-98 % muslimové, z nich je 61-64 % šiitů, kteří žijí převážně na jihu a jihovýchodě země, a 29-34% sunnitů, kteří žijí převážně na severu a západě Iráku. Kurdové jsou z velké většiny sunnité. V zemi žije také 1 % křesťanů různých denominací, včetně katolíků, pravoslavných, protestantů, asyřanů a dalších. 1-4 % tvoří další náboženství, které jsou však marginální, jedná se například o jazidy nebo židy.

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Irák, plným názvem Irácká republika (arabsky al-Džumhúrija al-irákíja, kurdsy Kómári Érák), s hlavním městem Bagdád je federální parlamentní demokratická republika. Prezident je hlavou státu a symbolem jednoty země. Současným prezidentem je Barham Salih. Mezi pravomoci prezidenta patří udělování milostí, ratifikace smluv a mezinárodních dohod, ratifikace zákonů a udělování vyznamenání.

Exekutivní moc má vláda, v současné době úřednická vláda vedená od května 2020 premiérem Mustafou Kázimím. V říjnu 2021 proběhly řádné volby, na základě kterých se však stále ještě nepodařilo sestavit novou vládu, a Kázimího vláda tak vládne v demisi. Legislativní moc je v rukou jednokomorové Sněmovny reprezentantů, jejímž staronovým předsedou je Mohammed Halbousi. Skládá se z takového počtu členů, kdy jedno křeslo je na 100 000 obyvatel. Kandidát, který usiluje o členství v radě, musí být obyvatel Iráku a je volen v přímých, všeobecných, tajných volbách na čtyři roky. Sněmovna reprezentantů, obdobně jako celá irácká veřejná správa, je rozdělena kvótami podle různých etnik a náboženství, kterým je garantován určitý počet míst ve sněmovně (tomuto systému se říká „muhasasa“: prezident je tak vždy Kurd, premiér šíita, předseda Sněmovny reprezentantů sunita atd. Ústava také nastavuje kvótu pro ženy, v tomto případě musí mít zastoupení minimálně z jedné čtvrtiny.

Irák tvoří 19 provincií (gubernií), které jsou rozdělené do krajů. Každá provincie má administrativní a finanční úřady, zajišťující decentralizovanou správu. Na severu země je polo autonomní oblast iráckého Kurdistanu s hlavním městem Erbil. Prezidentem je Nechirvan Idris Barzani a premiérem je Masrour Barzani.

Od voleb v říjnu 2021 se stále nepodařilo sestavit novou vládu. Volby jednoznačně zvítězil šíitský náboženský vůdce Muktada Sadr a jeho Sadristické hnutí. Naopak výrazně oslabily šíitské strany navázané na Írán. Přesto však mají dostatečný vliv na to, aby povolební vyjednávání Sadrovi komplikovaly. Předseda parlamentu Halbousi byl sice opětovně zvolen, volba prezidenta, na kterou je navázáno jmenování nové vlády, však opakovaně končí neúspěšně, což je mimo jiné způsobeno sporem mezi dvěma dominantními kurdskými stranami (a zároveň rodinami) KDP (rodina Barzání) a PUK (rodina Talabání).

1.2 Zahraniční politika země

Post-saddámovský Irák se dlouhodobě snaží působit jako zprostředkovatel vazeb a kontaktů mezi spřátelenými i zneprátelenými zeměmi blízkovýchodního regionu. Z hlediska geopolitické orientace samotného Iráku je pak dlouhodobě určující jeho zakotvení ve „strategické dichotomii“ mezi US a Íránem. Irák si totiž může do určité míry chtít sám rozhodovat o své geostrategické orientaci, nikoli ale o své geopolitické poloze a složení populace a z toho vyplývajících konsekvencí. Jediná cesta, jak dlouhodobě nezůstat klientským státem svého mocného východního šíitského souseda, spočívá tedy ve snaze najít pro sebe co nejvýhodnější modus vivendi a udržet zástupný konflikt obou mocností na svém území co nejstudenější.

Relace je formována třemi hlavními faktory – zájmy Iráku, zájmy US a regionálními zájmy a cíli Íránu coby hlavního obchodního partnera a nejdominantnějšího zahraničního hráče. Zájmy US jsou s těmi íránskými v opozici, zatímco snahou Iráku je udržet maximálně dobré vztahy s oběma mocnostmi a najít pro sebe v tomto mocenském schématu co nejvýhodnější rovnováhu. Zatímco pro US je klíčové zajistit si v rámci možností stabilní a loajální Irák coby strategickou předsunutou vojenskou základnu proti Íránu a zásobárnu ropy, íránská strategie je do značné míry determinována jednak myšlenkovým nastavením osmdesátých let minulého století a irácko-íránské války, a pak také sulejmánovskou strategií vytvoření souvislého kontrolovaného pásu od Íránu až po Libanon. K tomu Íránci potřebují udržovat Irák ve stavu rozdrobenosti a permanentní nestability, aby zde mohli prostřednictvím svých šíitských proxies maximalizovat svůj politický a ekonomický vliv.

Smluvní základnu vztahů Iráku s Evropskou unií představuje Dohoda o partnerství a spolupráci EU-Irák podepsaná v roce 2012. EU je jedním z hlavních mezinárodních poskytovatelů rozvojové a humanitární pomoci Iráku. Na podporu reformy iráckého civilního bezpečnostního sektoru od roku 2017 v zemi působí EU Advisory Mission (EUAM Iraq). Jde o misi, která se zaměřuje na pomoc iráckým orgánům při implementaci civilních aspektů irácké bezpečnostní strategie. Odborníci EU poskytují rady a pomoc v prioritních pracovních oblastech a reagují na potřeby příslušných orgánů. Významným iritantem vzájemných vztahů je dlouhodobě neuspokojivá (ne)spolupráce Iráku v oblasti nedobrovolných návratů, tedy repatriace vyhořovaných iráckých občanů.

Pro Irák jsou dále důležité vztahy zejména s regionálními sousedy, zejména s Tureckem, které má v zemi značný ekonomický vliv. Vztahy s Tureckem komplikuje přítomnost turecké základny v severním Iráku a časté přeshraniční operace proti turecké Kurdské straně pracujících (PKK), kurdské milici, kterou Turecko považuje za teroristickou organizaci. Naopak Turecké vztahy s iráckým Kurdistánem jsou relativně dobré – často lepší, než s bagdádskou vládou. To mimo jiné dokazuje fakt, že zahraniční politika Iráku není jednotná v řadě oblastí, nejen ve vztahu k Íránu a USA. Zahraniční politika Kurdistánu, ačkoliv oficiálně stejná, jako Bagdádu, je do značné míry na Bagdádu nezávislá.

V poslední době také pozvolně rostou zejména ekonomické aktivity Číny v Iráku, často v rámci projektu Nové Hedvábné stezky.

Irák je členem několika mezinárodních organizací. Byl jedním ze zakládajících členů Organizace spojených národů, Ligy arabských států a Organizace zemí vyvážejících ropu.

1.3 Obyvatelstvo

Krátký komentář, obsahující počet obyvatel, demografické složení, etnické složení, hustotu zalidnění, náboženství.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Vzhledem k pokračující závislosti Iráku na ropě (za poslední dekádu příjmy z ropy tvořily 42 % irácké HDP, 85 % vládního rozpočtu a 99 % exportu země) se na irácké ekonomice ve druhé polovině roku 2021 pozitivně projevily rostoucí ceny ropy a stejně tak růst exportu v rámci OPEC. Tento vývoj má potenciál původně deficitní rozpočet (89,65 mld. USD, deficit 19,79 mld. USD) změnit na vyrovnaný, či dokonce ziskový. Zvýšení cen ropy mělo za následek také zvýšení hrubých domácích rezerv na 64 mld. USD v Q1 2021, a stejně tak růst HDP (0,9% v první polovině roku 2021), které by mělo dosáhnout předpandemické úrovně na konci roku 2022 nebo v průběhu roku 2023 (po 16% propadu v roce 2020). Spolu s růstem cen ropy a s uvolňováním protipandemických opatření se také snižuje nezaměstnanost (před pandemií 12,7 %, v důsledku protipandemických opatření o více jak 10 % vyšší), zejména v soukromém sektoru ve službách. Zároveň se postupně projevují daňové a celní reformy, které zvyšují neropné vládní příjmy.

Hlavními problémy iráckého hospodářství jsou vesměs dlouhodobé faktory, především přebujelý státní sektor závislý na ropě, slabý soukromý sektor a korupce. Finanční, ekonomické a institucionální reformy navržené ve vládním White Paperu z října 2020, který však nemá žádný harmonogram, zatím byly realizovány jen pozvolně. Dominance státních bank, jejich přebujelá byrokracie a nízká důvěra v jejich služby vede k posilování neformální ekonomiky a korupci na jedné straně a ke slabému soukromému sektoru na straně druhé. Zastaralá, nejednotná a neefektivní celní správa snižuje vládní příjmy z výběru cla.

Vzhledem k tomu, že stát vyplácí v průměru polovinu svého rozpočtu na platy státních zaměstnanců a další značné částky na důchody a služby, na investice nezbývá v rozpočtu místo a závisí na ziscích z exportu ropy. Nestabilní investice mají vliv na zanedbanou infrastrukturu, zejména v oblasti rozvodné elektrické sítě a zdravotnictví. Problém pro ekonomický rozvoj země do budoucna znamená rovněž zhoršující se klimatická a ekologická situace v zemi. Rok 2021 byl nejsušším za posledních 40 let a vláda proto na zimu 2021/22 zakázala využití poloviny zemědělské půdy z důvodu nedostatku vody.

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	4,4	-11,2	2,8	5,1	3,4
HDP/obyv. (USD/PPP)	11 362,60	9 503,80	9 820,00	10 170,00	10 230,0
Inflace (%)	-0,2	0,6	6	5,4	3,2
Nezaměstnanost (%)	12,9	14,1	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	81,6	40,1	78,6	111,5	101,5
Import zboží (mld. USD)	49,4	41	49,5	60,4	63,4
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	32,2	5,9	35,2	54,6	40,2
Průmyslová produkce (% změna)	3,8	-11,3	-0,6	9,5	4,4
Populace (mil.)	39,3	40,2	40	40,6	41,8
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	07.VII	07.VII	07.VII	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Velká závislost země na příjmech z ropy spojená s vybudovanými rozpočtovými rigiditami (např. rostoucí příjmy státních zaměstnanců, rostoucí zaměstnanost ve veřejném sektoru, nižší věk odchodu do důchodu) mají negativní fiskální dopad. Nediverzifikovaná ekonomika a velká přítomnost státu v hospodářských a obchodních činnostech ztěžují vytváření potřebných pracovních míst v soukromém sektoru pro převážně mladou populaci.

Vláda premiéra Kadhímího přikročila k ekonomickým reformám, když v říjnu 2020 vyhlásila reformní program v rámci tzv. White Paperu. Tempo implementace těchto reforem se však postupně zvolňuje. Rovněž veřejný sektor hraje velkou roli v tuzemských hospodářských a obchodních činnostech. Je přítomen ve většině odvětví poskytování služeb – školství, zdravotnictví, elektrická energie, voda – s dominantním postavením také v mnoha odvětvích služeb, zejména v oblasti financí a velkoobchodu i obchodu. Irácký veřejný sektor je největším zaměstnavatelem s 23 % aktivní pracovní síly a jeho státní banky drží 71 % všech vkladů ve finančním sektoru. Veřejné finance navíc podkopává značná netransparentnost a korupce, které se v přebujelé irácké byrokracii velice daří.

Až 31. března byl schválen státní rozpočet na rok 2021 a pro rok 2022 rozpočet vzhledem k neschopnosti vytvořit novou vládu stále schválen nebyl. Současné vysoké ceny ropy na Irák navíc nevytváří v tomto ohledu žádný tlak. Rozpočty se v Iráku připravují vzhledem k očekávané ceně ropy v daném roce. Vzhledem k růstu cen ropy ve druhé polovině roku 2021 tak irácký rozpočet očekávající ceny ropy na 45 USD za barel skončil v plusu a odhaduje se, že díky tomu veřejný dluh klesl z více jak 80 % HDP na méně než 60 % – zde však pravděpodobně hraje roli také vysoký postcovidový růst HDP. Naopak varováním pro rok 2022 je absence rozpočtu a falešný pocit nezodpovědného bezpečí díky vysokým cenám ropy – podle IMF se očekává růst příjmů o 73 %.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	2,1
Veřejný dluh (% HDP)	N/A
Bilance běžného účtu (mld. USD)	21,1
Daně	2022
PO	N/A
FO	N/A
DPH	N/A

2.3 Bankovní systém

Organizací bankovní a finanční soustavy v Iráku je pověřena Centrální banka Iráku – CBI (Central Bank of Iraq), která na základě přijatého zákona č. 64 z roku 1976 (novelizovaného 6. 3. 2004) o zřízení Centrální banky, fungování peněžního systému a organizaci bankovních služeb, vydává směrnice a opatření k naplnění tohoto zákona. Jejich cílem má být dosažení domácí cenové stability a podpora konkurenceschopného stabilního finančního systému.

Efektivita bankovního systému je však v zemi chabá, a digitalizace bankovního sektoru probíhá extrémně pomalým tempem. Slabý bankovní sektor, velký podíl stínové ekonomiky a převažující hotovostní povaha oficiální ekonomiky budou dále bránit CBI v provádění účinné měnové politiky. Úsilí úřadů o omezení činností na černém trhu přinese výsledky pouze postupně. CBI usiluje o řízení likvidity v ekonomice prostřednictvím mezibankovního trhu, stanovením základní záůjční sazby, zavedením povinnosti bank zřídit minimální bankovní rezervy, aukcí měn a trhem státních cenných papírů.

Obecně, jakožto ukazatel zdravé ekonomiky, ve které banky udržují rovnováhu mezi úsporami a investicemi k financování různých ekonomických činností (průmyslových / komerčních / zemědělských) je to v Iráku tak, že zde banky zásadně nepřispívají ke zlepšení ekonomiky. Podle expertů vyžaduje současný stav radikální přehodnocení stavu iráckých bank a služeb, které poskytují, jak z hlediska úrovně současně poskytovaných online služeb/technologií, a rovněž pokud jde o nízký kapitál, který neumožňuje efektivní poskytování úvěrových, investičních nebo jiných finančních transakcí.

2.4 Daňový systém

Vzhledem k nedostatku infrastruktury a zdrojů zůstává dodržování daňových předpisů i přes snahu o jeho digitalizaci do značné míry i nadále manuálním procesem. Hlavním dokumentem daňového práva v Iráku je federální zákon o dani z příjmu č. 13 z 22. listopadu 1982, ve znění změn z roku 2003. Daňový úřad ve federálním Iráku je General Commission for Taxes (GCT). Nedávno bylo zřízeno Oddělení velkých daňových poplatníků (LTP), které má rovněž na starosti všechny zahraniční společnosti a jejich pobočky. Daňový úřad v regionu Kurdistan je Income Tax Directorate (ITD). Zdaňovací období je v Iráku shodné s kalendářním rokem. Daňový systém Kurdistanu se mírně liší od zbytku země.

V Iráku se uplatňuje následující systém daní:

Korporátní daň. Představuje 15 % ze zisku, dále zaměstnavatel přispívá na sociální pojištění 12 % z hrubé mzdy. Daň z převodu vlastnictví nemovitosti (dle výše hodnoty nemovitosti 0-6 %).

Daň z příjmu fyzických osob. Příjem do IQD 250 000: 3 %, IQD 250 001 – 500 000: 5 %, IQD 500 001 – 1 000 000: 10 %, nad IQD 1 000 000: 15 %. V Kurdistanu se jedná plošně o 5 %.

Jiné druhy daní. Srážková daň: Úroky vyplácené nerezidentním společnostem podléhají srážkové dani ve výši 15 % hrubé platby. Neexistuje žádná srážková daň z úroků placených nerezidentům nebo rezidentům. Jiné druhy srážkové daně (dividendy, licenční poplatky, poplatky za technické služby se v Iráku neuplatňují); Sales tax: pouze u některých spotřebních výrobků (tlf. karet, tabáku-100 %, lihovin-200 % a služby 5* hotelů).

DPH jako takové v Iráku neexistuje.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Obchodní vztahy EU s Irákem se řídí dohodou o partnerství a spolupráci mezi EU a Irákem, která je prvním smluvním vztahem mezi dvěma partnery. Znění dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Irákem bylo podepsáno dne 11. května 2012.

EU je vnímána jako velmi významný a žádaný obchodní partner, jehož kvalita výrobků má v zemi velký ohlas. Téměř výlučně vývoz z Iráku představuje ropa a ropné produkty, do Iráku se naopak dováží téměř vše, včetně aut, elektroniky, produktů chemického průmyslu a potravin. Pokles obchodního obrátu v roce 2020 byl způsoben celosvětovou pandemií Covid-19 a výrazným snížením poptávky po ropě a následným snížením těžby a exportu ropy podle kvót OPEC. Tento trend se v současné době vrací k předpandemickým hodnotám.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	3 144,70	3 210,60	3 761,00	3 480,50	3 987,40
Import do EU (mil. EUR)	13 094,70	16 311,80	17 281,40	7 209,90	12 873,80
Saldo s EU (mil. EUR)	9 950,0	13 101,2	13 520,4	3 729,4	8 886,4

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Import do ČR z Iráku je historicky minimální. Naopak export se historicky pohybuje nad hranicí 1 mld. CZK. Dovoz z ČR je spíše nárazový a odvíjí se od jednotlivých kontraktů. V posledních letech se z ČR do Iráku mimo jiné dovážely automobily, strojírenské produkty a stroje, elektronika, léky, ale také toaletní papír.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mld. CZK)	0	1,1	1,3	1,6	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	1,5	N/A	N/A	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	1,5	-1,1	-1,3	-1,6	N/A

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Hlavními obchodními partnery Iráku jsou vedle EU Čína, Indie, Turecko, Spojené arabské emiráty a Jižní Korea. Exportně je Irák závislý na vývozu surové ropy do Asie, zejména do Číny a Indie. Odtud naopak dováží většinu průmyslového i spotřebního zboží. Významným dovozcem nejen potravin do Iráku je Turecko.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	45 780,5	70 195,4	65 586,3	36 308,9	62 824,3
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	34 894,3	16 732,5	24 723,6	27 578,3	29 219,9
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	10 886,2	53 462,9	40 862,7	8 730,5	33 604,4

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Irák stále čelí řadě problémů, které se nedaří úplně uspokojivě řešit. Soudní spory o zakázky trvají řadu let, často dochází k opožděním ve splátkách a cizinci mají obtížný přístup k veřejným zakázkám. Soukromý sektor je navíc v zemi minimální. Mezi dalšími komplikacemi nejen pro zahraniční investory jsou korupce, komplikovaná registrace, nejasné a nepravidelné vybírání cel a daní, měnící se a nejasné podmínky pro udělování víz a povolení k pobytu, svévolné uplatňování předpisů, absence alternativních možností urovnání sporů, výpadky v dodávkách elektřiny, zaostalý bankovní systém s minimální úrovní digitalizace a vysokými poplatky nebo neustále se měnící regulace.

Důsledkem toho jsou po léta minimální PZI v Iráku. Přesto Irák zahraničním investorům má ledacos co nabídnout. To však vyžaduje trpělivost. Autonomní irácký Kurdistan přitom nabízí výrazně stabilnější a přehlednější prostředí pro PZI.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

V listopadu 2006 začalo vyjednávání mezi EU a Irákem na podpisu partnerské smlouvy, která by politické a ekonomické spolupráci dodala právní základ. Smlouva (**EU-Iraq Partnership and Cooperation Agreement**) byla podepsána v roce 2012 a vstoupila v platnost v létě 2018. EU opětovně potvrdila svůj vážný zájem podporovat irácké státní orgány při přechodu k demokracii a během procesu rekonstrukce a zároveň také ochotu řešit příčiny politické, sociální a ekonomické nestability. Je zachována humanitární pomoc s cílem poskytovat všem Iráčanům postiženým konflikty pomoc a ochranu, aby tuto humanitární pomoc používali jako prostředek k posílení správy, demokracie a právního státu. Stabilizace a zajištění bezpečnosti nedávno osvobozených oblastí a bezpečný, patřičně komunikovaný, dobrovolný a důstojný návrat vnitřně vysídlených osob patří mezi nejvyšší priority. Poskytování naléhavé finanční pomoci na rekonstrukci poškozené infrastruktury a obnovu nejdůležitějších veřejných služeb je spojen s implementací rozvojové pomoci zemí EU Iráku.

Smlouvy s ČR

Dohoda o hospodářské spolupráci a podpoře obchodu – podepsána 2012, v platnost vešla 2014.

Dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic – v březnu 2018 během 2. zasedání Česko-iráckého smíšeného výboru pro hospodářskou spolupráci proběhlo jednání expertů obou stran. Na jeho základě zaslalo MF ČR dohodnutý text iráckému partnerovi v dubnu 2019. V prosinci 2019 obdrželo MF od Iráckého velvyslanectví v Praze sdělení doprovázené novým návrhem návrhu, který nezohledňuje předchozí výměny a problémy, které již byly dohodnuty. ZÚ vyzval MF k vypracování odpovědi formou nóty.

Smlouva o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu a o zabránění daňovému úniku a vyhýbání se daňové povinnosti – obě strany jsou připraveny k podpisu.

Dohoda o letecké dopravě mezi ČR a Irákem – z české strany finální text odsouhlasen, čeká se na podpis.

3.4 Rozvojová spolupráce

ČR poskytuje pomoc Iráku v rámci dvoustranné spolupráce a rovněž spolupracuje s řadou mezinárodních organizací, které usilují o snížení chudoby, pomoci navrátilcům po válce s ISIS a zlepšení jejich životních podmínek. Zapojuje se zejména do rozvojových aktivit Evropské unie, Organizace spojených národů, mezinárodních finančních institucí, OECD a dalších mezivládních organizací.

České Ministerstvo zahraničních věcí se navíc snaží zapojit do rekonstrukce Iráku prostřednictvím víceletého vládního Programu podpory české účasti při stabilizaci a rekonstrukci Sýrie a Iráku, který je v současné době odsouhlasen na období 2022-2024. České firmy mohou přispět k rekonstrukci Iráku po desetiletích konfliktů formou vázaného peněžního daru v rámci tohoto programu (poptávky jsou vyhlášovány na webu [Businessinfo.cz](https://www.businessinfo.cz)) nebo prostřednictvím výběrových řízení mezinárodních organizací a nevládních rozvojových organizací (v tomto případě doporučujeme obrátit se přímo na konkrétní organizace). Pomoc se vstupem na Irácký trh a pomoci tím při rekonstrukci Iráku se snaží také program B2B České rozvojové agentury.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Důlní, těžební a ropný průmysl

Irák je extrémně závislý na exportu ropy, která je, stejně jako všechny ostatní nerostné bohatství, vlastněná státem. Kromě významných nalezišť ropy (cca. 10 % světových zásob) jsou v Iráku také významná naleziště fosfátů, síry a zemního plynu. Po dekáдах válek a sankcí je těžba těchto surovin s výjimkou ropy minimální a zastaralá, irácký stát má ale zájem o modernizaci a rozšíření jejich těžby a zpracování. Irácká strana má značný zájem o spolupráci s českými firmami zejména v oblasti petrochemického průmyslu, těžby fosfátů, síry a geologického průzkumu. České firmy, které mají o tuto oblast zájem, proto budou muset spolupracovat s iráckou státní správou a státními podniky, k čemuž se doporučuje najít si schopného a důvěryhodného místního partnera.

► Energetický průmysl

Irák se v současné době nachází v energeticky komplikované situaci, kdy dochází k častým výpadkům elektřiny z technických důvodů, ale také pro nedostatek domácí produkce elektřiny. Projekty na rekonstrukci, výstavbu či modernizaci rozvodných sítí a elektráren českým firmám nabízejí řadu příležitostí. Mimo to se buduje propojení irácké rozvodné sítě se sousedními státy nebo se plánují investice do fotovoltaických elektráren. Zejména v iráckém Kurdistánu pak v posledních letech významně roste zájem o ekologické a obnovitelné zdroje energie.

► Obranný průmysl

V Iráku má český obranný průmysl tradičně velice dobrou pověst. České zbrojovky mají řadu příležitostí s modernizací a údržbou starší techniky, ale také s novými produkty, zejména v oblasti dronů a protidronového vybavení. Českým firmám otvírají dveře do Iráku dva každoroční veletrhy, IQDEX a ATSO, přičemž na IQDEXu každoročně vystavují české firmy pod záštitou ambasády. V iráckém Kurdistánu je navíc významná poptávka po civilní ochraně, zejména po výstroji a výzbroji pro hasiče a policii, včetně hasičských vozů.

► Vodohospodářský a odpadní průmysl

Vzhledem k dlouhodobému nedostatku vody je Irák zemí s vysokým zájmem na obnově a modernizaci vodní infrastruktury. To platí také pro irácký Kurdistán, kde se navíc nachází řada vodních přehrad, jejichž systém tamní vláda plánuje rozšířit. V oblasti vody v zemi navíc pracuje řada mezinárodních organizací, které jsou v této oblasti alternativou iráckého státu. Mimo to se v Iráku nabízí i příležitosti v oblasti recyklace.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Irácké nemocnice mají z velké části zastaralé a nedostačující vybavení. Země také trpí nedostatkem byt' základních léků. Irák má proto zájem o vybavení nemocnic, o léky a zvažuje možnost lokalizace farmaceutické výroby přímo v Iráku. Obecně se dá říci, že soukromé nemocnice jsou lépe financovány a je s nimi jednodušší komunikace, zájem na spolupráci má však také irácké Ministerstvo zdravotnictví.

► Turismus

S pozvolna se zlepšující se bezpečnostní situací v zemi roste také potenciál pro turismus. V Iráku se nachází řada významných historických památek, irácký Kurdistán, kde je bezpečnostní situace významně lepší než ve zbytku země, však navíc nabízí příležitosti pro horskou turistiku.

Více informací k perspektivním oborům v Iráku naleznete v nejnovějším vydání [Mapy oborových příležitostí](#) na serveru [Export.cz](#), případně se můžete kdykoliv obrátit na ZÚ Bagdád a ZÚ Erbil pro více informací.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Čas v arabském světě plyne jinak, než jak jsme zvyklí v evropských podmínkách. Kdo zde chce podnikat, musí se přizpůsobit místnímu tempu. Kdo si myslí, že by do Iráku zaskočil pouze na návštěvu, aby rychle projednal podmínky kontraktu, bude zklamán. Energičnost a rychlost rozhodování, v našich zeměpisných šířkách považované za přednosti, se v Iráku netěší oblibě a mohou být někdy považovány i za agresivitu. Naopak osoba trpělivá, zkušená, starší a vyzrálejší, může s arabskými protějšky často navázat lepší kontakty. Místní si váží dochvilných partnerů, přestože sami rozhodně dochvilní nejsou, a u nich se zpoždění toleruje. Zdlouhavost jednání pak někdy může být pro obchodníky z Evropy poněkud vyčerpávající, takže je dobře se na takovou situaci předem připravit.

4.2 Oslovení

Navázání jakýchkoliv obchodních styků s iráckými partnery (pokud tedy oni sami neosloví české firmy) je prakticky nemožné dělat od stolu/přes internet v kanceláři. Neexistuje zde veřejná databáze firem. K dispozici jsou maximálně neověřené seznamy s velmi zavádějícími a/nebo nefunkčními údaji a kontakty. Bez toho, aby se zástupce české firmy osobně setkal s potenciálním partnerem ať již v Iráku nebo u příležitosti návštěvy mezinárodního veletrhu nebo výstavy ve třetí zemi (případně ve vlastním Iráku), se prakticky nedostane k žádným relevantním kontaktům, telefonním číslům či fungující emailové adrese.

K vyhledání potencionálních obchodních partnerů je ekonomický úsek ZÚ připraven být nápomocný českým exportérům s ohledem na systematicky budovanou síť místních subjektů.

Následným krokem je přistoupení k cílenému telefonickému oslovení vyhledaných společností a jejich návaznému obelání propagačními materiály e-mailem. Komunikačním jazykem je angličtina, propagační materiály je vhodné mít připravené v anglickém jazyce (arabština výhodou) na profesionální úrovni. Uvedení referencí z arabských zemí je velmi dobře vnímáno. První zpráva by měla obsahovat nejen důvod, proč ho oslovujete, jakou formu spolupráce nabízíte, ale také čím bude vaše služba pro něj přínosem.

4.3 Obchodní schůzka

Zahájení obchodního jednání rychlým a věcným přístupem k tématu rozhodně není běžné a mohlo by být považováno i za nezdvořilé. Nezávazná úvodní konverzace je téměř pravidlem, i když její délka není žádným způsobem předepsána. Několik vět nebo i pozdrav, pár frází v jejich jazyce, mohou zlepšit atmosféru jednání. Je nutno řídit se intuicí, citem resp. získanými zkušenostmi. Mohou dokonce nastat u nově se tvořících obchodních spojení situace, kdy je tato část setkání delší než vlastní jednání.

Jednací jazyk je angličtina, ale nutno počítat, že její úroveň je zvláště ve státním sektoru často velmi slabá. V takovém případě se ukazuje výhodou, pokud lze využít i krátkodobých služeb tlumočnicka. Výhledově je účelné najít správného místního partnera, který bude aspirovat na pozici agenta zahraničního dodavatele.

Jako vhodné oblečení bez obav zvolte sako a kravatu. Oblečení evropského typu je všude přijatelné. Především u žen je důležité respektovat místní morálku a neoblékat se vyzývavě. Vůči evropským ženám nejsou ale vznášeny tytéž nároky jako na ženy místní. Doporučuje se decentní oblečení a vlasy zakryté šátkem. Jako partnerka při politických nebo obchodních jednáních je žena respektována. Je dobré si předem zjistit, s kým bude jednání probíhat. Sunitští Iráčané a Kurdi bývají otevřenější, naopak Šiité bývají konzervativnější a v některých případech dokonce mohou s ženami odmítnout jednat. Je proto dobré být připraven na různé eventuality.

Iráčané jsou pohostinní. Je vhodné jim jejich pohostinnost oplácet. Dárky obchodním partnerům, třeba broušené české sklo, je správná volba. Kniha o kulturních památkách by neměla obsahovat náboženské symboly nebo jevy. Alkohol je nepřipustný. Jako téma hovoru se nezmiňovat o psech ani jako domácích mazlíčcích, protože v islámu pes je považován za nečisté zvíře. Vzhledem k dominantnímu postavení mužů v irácké společnosti se taková situace promítá rovněž do obsazování důležitých manažerských postů, tudíž i představitelé místních firem na obchodní schůzce budou téměř vždy muži. Tomu je třeba přizpůsobit složení delegace českých subjektů. Vést jednání by měl rovněž muž, přítomnost ženy v týmu však problémem není.

Před dosažením finální dohody na znění kontraktu je třeba počítat s opakovanými setkáními. Pokud se počáteční dojmy v očích incomingové mise posouvají žádoucím směrem, pak je vhodné pozvat irácké partnery na návštěvu do sídla a případně vybraných provozů českého dodavatele. Jednání zřídka kdy začínají dříve než v deset hodin ráno a bývá dodržována odpolední přestávka. S partnery se poté lze setkat opět v pozdních odpoledních i večerních hodinách. Pracovníky státních organizací je však nutno kontaktovat obvykle do jedné hodiny odpoledne, poté již bývají obtížně k zastížení. S tím je nutno počítat při přípravě harmonogramu jednání. U partnerů ze soukromého sektoru není nedochvilnost běžná, při jednáních se zástupci státních organizací je nicméně značná dávka trpělivosti výhodou. Častým jevem je, že ani výše postavení představitelé státního sektoru nemají navštívenky, u řady představitelů soukromého sektoru však tomu bývá obdobně. Do jisté míry je tato skutečnost ovlivněna letitou nestabilní, obtížně předvídatelnou situací resp. obavami o osobní bezpečnost.

4.4 Komunikace

Vcelku běžným používaným prostředkem písemné komunikace se stal již e-mail, ale předčí jej v obchodní komunikaci – ze sociálních sítí – WhatsApp.

Vzhledem k tomu, že v Iráku v současnosti neexistuje systém popisných čísel a názvů ulic, v poštovním styku je zaveden režim 5-ti místních poštovních schránek. Při zasílání kurýrních zásilek (nejvíce rozšířeny DHL) je ke jménu příjemce a jeho telefonního čísla uvedeno město/městská čtvrť a důležitý orientační bod (hotel, významnější budova nebo větší náměstí v okolí apod.).

V e-mailové komunikaci oslovení musí být adresné a k představujícímu dopisu (max. na jednu stránku A4), obsahujícímu co nabízíte místnímu potenciálnímu partnerovi, jaké máte certifikáty, jaká je vaše pozice na českém trhu, jaké máte reference v posledních letech/teritoria (reference z dodávek do arabského světa pootevřávají pomyslné dveře), v čem se můžete odlišit od konkurence, jaké další obchodní a finanční podmínky uplatňujete se svými zahraničními partnery, je třeba připojit vlastní prezentaci výrobků/služeb ve velikosti přílohy kolem 1MB (z důvodu omezené kapacity schránek). V Iráku je běžné, že zástupci státní správy (včetně vysokých představitelů) používají soukromé e-mailové adresy na oficiálních vizitkách – nebuďte tím tedy překvapeni.

Při komunikaci během osobní schůzky není obvyklé, aby se konverzace při obchodním jednání hned od počátku věnovala danému tématu. Na úvod konverzace s místními partnery je zdvořilé dotázat se na rodinu, děti, jejich věk apod. Není však zdvořilé klást otázky týkající se manželek resp. manželů a je třeba vyhnout se politickým a náboženským komentářům. Na jednání je třeba mít nachystány potřebné tištěné materiály v angličtině, případně v arabštině. Jednající zástupce by měl mít příslušné rozhodovací kompetence, očekávají se jasné odpovědi přímo na místě.

4.5 Doporučení

Jako v kterékoli jiné muslimské zemi, i v Iráku se doporučuje dodržovat místní zvyklosti.

V době Ramadanu nejíst, nepít, nekouřit ve veřejném prostoru, už vůbec ne v interních objektech v přítomnosti muslimů. Schůzky během Ramadanu v zásadě nelze doporučit, pokud není vážný důvod. V otázce náboženské víry se doporučuje i vyhraněným ateistům projevit toleranci vůči věřícím a nepouštět se do přílišného obhajování vlastních světonázorových postojů.

V obchodním jednání se obrnit dostatečnou dávkou trpělivosti, mnohdy předem dohodnuté záležitosti doznají modifikací nebo i zásadnějších proměn a je třeba se připravit na opakovaná setkání. Úspěšnost podnikatelů a obchodníků se zájmem o průnik na irácký trh je založena velkou měrou na kvalitě zvoleného partnera, o němž by měl být získán v čase dostatek věrohodných referencí, ověření poskytnutých informací, případně i doporučení, nejlépe z místních i zahraničních zdrojů, ohledně jeho obchodních praktik a solventnosti. Budoucí partner by měl v každém případě sám chtít prokázat dobrou orientaci v oboru, postavení/pozici na místním trhu vč. referencí již v jeho prvotním představujícím dopise (v angličtině) a nejlépe i s uvedením fungujících webových stránek své společnosti. V uvedeném směru se lze mimo ekonomický úsek ZÚ oslovit a požádat o podporu zdejší obchodní komory, relevantní ministerstva, finanční úřad nebo lze i využít nabídky dobře zavedených místních firem, nabízejících audit a právní služby.

4.6 Státní svátky

Největší islámský svátek je postní měsíc Ramadan, který v roce 2023 připadne na 22. března až 20. dubna, tj. období s omezenou délkou pracovní doby a sníženou výkonností v důsledku půstu od východu do západu slunce. Dalšími oficiálními státními svátky jsou:

Nový rok (1.leden)

Den irácké armády (6.leden)

Nowruz (svátek příchodu jara – 21.březen)

Svátek práce (1.květen)

Eid al Fitr (svátky po ukončení Ramadanu (20.-23. květen 2023)

Den republiky (14.červenec)

Eid-al-Adha (svátky obětování 9.-13. července 2022, 28. červen-2. červenec 2023)

Islámský Nový rok (29.-30. července 2022, 18.-19. července 2023)

Ashura (muslimský/šiiitský svátek – Imam Hussein 18.srpen)

Den nezávislosti (3.říjen)

narození proroka Mohameda (7.-8. října 2022, 27.-28. září 2023)

Den vítězství (výročí nad ISIS 10.prosinec)

1.svátek vánoční (oficiálně od r. 2018 – 25.prosinec)

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Dostat se na irácký trh s novým výrobkem či novými službami znamená utkat se se zahraniční konkurencí, která v poslední době přichází obvykle ze sousedních islámských zemí (především Turecko, Írán) nebo z východní Asie (Jižní Korea, Japonsko, Čína), ale také s místní byrokracií. Kritérium kvality v požadavcích zdejších importérů začíná nabývat na významu, k tomu se ve prospěch českých exportérů připočte dobré jméno naší země ještě z dob socialismu a v kombinaci s rozumnou cenou je vcelku dobrá výchozí situace pro české exportéry.

Pro prodej v Iráku je zásadní najít partnera, který má či vytvoří distribuční síť a pomůže prosadit výrobek na trh. Ten nadále do značné míry ovládají velké státní podniky, zvláště v oblasti strategických komodit (např. základní potraviny, léčiva a zdravotnický materiál), soukromý sektor má stále nízký podíl v ekonomice a bohužel se příliš nerozvíjí. Dosáhnout úspěchu bez stálého zastoupení místním pracovníkem či firmou s dobrou znalostí podnikatelského prostředí by bylo krajně obtížné už jenom proto, že stále není stabilizovaná legislativa, daňový a celní systém. Při výběru spolupracující firmy či osoby se doporučuje nešetřit na nákladech na jejich důkladné prověření (právní služby, audit), protože případy podvodného jednání jsou v Iráku hojné a bez znalosti prostředí předem obtížně odhalitelné. Pro zahraniční investory je obecně vstup na irácký trh spojen s poměrně velkým rizikem. Není to jednoduchá záležitost a musí mu předcházet důkladná analýza trhu, k němuž je nezbytné najít správné právní a strategické poradenství. Rozsah příležitostí, které Irák nabízí, je široký až nepřehledný, mnoho investorů jako důvod zájmu o irácký trh uvádí nízkou konkurenci, avšak znepokojení vyvolává špatné porozumění místním tržním podmínkám, všudypřítomná korupce a ochrana práv duševního vlastnictví.

Každá právnická osoba, která se zaregistrovala u daňového oddělení v Iráku, může zahájit příslušné podnikání a zapojit se do mezinárodního obchodu splněním nezbytných požadavků irácké vlády. Pro komerční účely je pro vývoz a dovoz zboží z a do Iráku nezbytný registrovaný obchod s příslušnou licencí (je-li požadována) podle druhu podnikání a zapsaný v obchodním rejstříku země.

Irák má právní systém založený na občanském právu. Irácký občanský zákoník byl modelován podle egyptského občanského zákoníku, který byl zase po vzoru francouzského. Stejně jako egyptský občanský zákoník irácký občanský zákoník obsahuje určité prvky práva šaría. Vliv šaría na irácké právo je však dosti omezený. To se týká důležité oblasti podnikání, jakým je bankovníctví, jež není zásadně dotčeno.

Zahraniční subjekty mohou zřídit pobočky v Iráku a podnikat, i když jsou plně v zahraničním vlastnictví. K založení společnosti s ručením omezeným v Iráku je zapotřebí irácké vlastnictví nejméně 51%. Kromě toho existují některá odvětvová pravidla, která k získání určitých typů licencí a schválení vyžadují úplné nebo částečné národní vlastnictví (například to zahrnuje farmaceutické společnosti a obchodní agentury/Commercial Agencies).

Investiční pobídky přicházejí ve formě daňových a celních úlev a/nebo osvobození od cla. Někdy je k dispozici také přidělení půdy.

Celnísazebník je dostupný ke stažení na internetu, ale doporučuje se vždy před uzavřením obchodů ověřit platné sazby s celním úřadem (změny sazeb během roku jsou u řady položek vyhlášovány).

Státní společnost pro irácké veletrhy a obchodní služby, dceřiná společnost iráckého Ministerstva obchodu a minerálů, zavedla pro výrobce a dodavatele z vyvážejících zemí systém Osvědčení o registraci (CoR-Certificate of Registration). Program CoR byl formálně zahájen 1. října 2020 s postupnou implementací v závislosti na kategorii produktů a v souladu se stanoveným harmonogramem, od kterého se CoR stane pro výrobce a dodavatele povinným předpokladem pro získání dovozní licence v Irácké republice.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Společnosti s ručením omezeným (LLC) jsou nejběžnější právní formou podnikání. Dle zákona o společnostech (Companies Law No.21/1997 v pozměňovacím znění č. 64/2004) mají zahraniční investoři právo zakládat nebo mít podíl v IQ společnostech bez jakéhokoli omezení, ale se souhlasem iráckých ministerstev / resortů. Například založení LLC ve federálním Iráku, která má v úmyslu zabývat se ropnými a plynovými službami, však vyžaduje souhlas iráckého ministerstva ropy. Memorandum o sdružení LLC je jejím rozhodujícím dokumentem a zákon vymezuje údaje, které musí obsahovat:

Název, forma společnosti a její cíle;

- 1 Adresa sídla;
- 1 Jméno, adresa, zaměstnání a státní příslušnost zakladatele; a
- 1 Základní kapitál (minimální kapitál je 1 milion IQD)

LLC nesmí mít více než 25 akcionářů. Investor, který si přeje založit společnost ve federálním Iráku, musí vyplnit žádost a předložit ji registrátorovi společností (Companies 's Registrar) na ministerstvu obchodu. Před vydáním Osvědčení o registraci LLC musí registrátor společnosti získat souhlas MOI (Min. vnitra). Po schválení ze strany MOI vydává registrační úřad společností registrační certifikát. LLC je poté připravena provozovat své aktivity v celém federálním Iráku.

Pobočky a zastoupení zahraničních společností (Branches/Representative Offices of Foreign Companies). Zahraniční mateřská společnost může zřídit **pobočku** v Iráku, pokud předtím uzavřela smlouvu s iráckou vládou nebo smlouvu s hlavním dodavatelem, který má smlouvu s iráckou vládou. Pobočka může provádět pouze obchodní činnosti povolené její mateřskou společností a je rovněž vázána operacemi vyjmenovanými smlouvou při zakládání své přítomnosti v Iráku. Naproti tomu se **zastupitelská kancelář** může zabývat pouze rozvojem podnikání a marketingovými aktivitami, a tedy se nemůže zapojit do žádné obchodní činnosti v Iráku. Zastupitelská kancelář může být přeměněna na pobočku, pokud je zajištěna vládní smlouva nebo smlouva s hlavním dodavatelem irácké vlády.

Obchodní agentura (na základě Smlouvy o obchodním zastoupení) Obchodní zastoupení v Iráku se řídí zejména zákonem č. 51 z roku 2000 o organizaci obchodních agentur (zákon o agenturách. Pouze iráckí občané mohou být obchodními zástupci. Vládní subjekt obvykle žádá zástupce zahraničních společností, aby předložili své právní dokumenty (osvědčení o registraci společnosti/zakládací listinu, včetně agenturních dohod spolu s pověřovacím dopisem a souhlasem zahraniční společnosti vydaným irácké zastupitelské společnosti. Právní dokumenty představují Osvědčení o registraci společnosti a další související dokumenty, např. (Tax Clearance Certificate – potvrzení o uhrazení daně).

5.3 Marketing a komunikace

Vyhledání potenciálního partnera je v Iráku komplikovaná záležitost. Poptávka po PR a HR službách v zemi prakticky není. Ze sociálních sítí je rozšířená komunikace i mezi obchodníky aplikací WhatsApp včetně zaslání objemnějších příloh-prezentací.

Informační zdroje o obchodních subjektech jsou sporadické, neexistují internetové databáze nebo veřejně přístupné zdroje (firemní webové stránky využívá dosud zlomek firem, mnohdy jsou jen v arabské mutaci a často nejsou funkční nebo minimálně neaktualizované, obchodní rejstřík také není k dispozici). Online vyhledávání podle seznamů členů sdružení, asociací, svazů je nástroj v Iráku rovněž nedostupný. Získat seznam firem (i jen státních) v písemné podobě s jejich aspoň částečnými údaji od představitelů sektorových ministerstev se ukazuje také jako problém. Systematickým budováním osobních kontaktů, vytvářením vlastního networkingu obchodních partnerů je cestou, která se ukazuje jako účinná. Využitím informací, které o firmách vedou obchodní komory, se lze v některých případech dopracovat o ověření údajů o vybraných firmách. Osvědčilo se předávání katalogů v oficiálním jazyce (arabština, kurdština), minimálně alespoň v angličtině. Kromě barevných a kvalitních propagačních materiálů je v arabském světě nicméně nejdůležitější osobní kontakt. Obecně k takovému kontaktu slouží výstavy a veletrhy, ovšem v Iráku je jejich význam omezený. Jsou především regionální záležitosti. Jako zahraniční vystavovatelé převažují firmy z okolních zemí Iránu, Turecka, Jordánska. Mezi určité výjimky patří výstavy IQDEX (mezinárodní veletrh obranné a bezpečnostní techniky) v Bagdádu nebo Erbil International Fair (multioborový veletrh představuje pravidelně široké spektrum firem napříč průmyslovými obory).

Z internetových časopisů vydávaných v anglické verzi lze zmínit [Iraq-BusinessNews](#), [Iraq Oil Report](#) nebo [ShafaqNews](#), které publikují sektorové informace, užitečné pro obchod. Protože jde o soukromé iniciativy, nelze ovšem zaručit komplexnost, nestrannost a aktuálnost jimi zveřejňovaných zpráv.

Aktuální informace pro investory aktivně šíří portál Národní investiční komise ([National Investment Commission](#), NIC). Jde o instituci s postavením na úrovni ministerstva, která se podílí na zprostředkování investičních příležitostí včetně aktualizace obchodních a logistických informací a podmínek pro podnikání.

Irácká zpravodajská agentura ([INA](#)) je první zpravodajskou agenturou v Iráku a jako oficiální tisková agentura obsahuje i rubriku s ekonomickými zprávami. Národní irácká zpravodajská agentura ([NINA](#)) vznikla jako první nezávislá zpravodajská agentura v Iráku v roce 2005. Dodnes funguje především o internetový zpravodaj.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Irák má v platnosti legislativu pokrývající oblast ochrany duševního vlastnictví (patenty, obchodní značky, průmyslové vzory, autorské právo), která odpovídá současnému standardu. Vzhledem k absenci informací o jejím případném porušování však nelze předjímat, že je náležitě uplatňována. Svědčí o tom také skutečnost, že i když Irák není členem WTO, o vstup usiluje a zajištění standardní ochrany práv duševního vlastnictví jednou z podstatných podmínek.

Patenty. Patentové přihlášky musí být podány v arabštině, musí obsahovat podrobný popis vynálezu a musí být doprovázeny řadou dokumentů. Každá přihláška bude posouzena z hlediska souladu s formálními požadavky a patentovatelností podle patentového zákona, zejména pokud jde o inovativní obsah. Patentový úřad může požadovat změny k zajištění shody. Přihláška bude zamítnuta v případě nedodržení požadovaných dodatků ve lhůtě stanovené patentovým úřadem.

Registrace. Za patenty a registr průmyslových vzorů je odpovědné Ministerstvo pro plánování.

Vymáhání a opravné prostředky. Patentový zákon poskytuje držitelům patentů řadu trestních a občanskoprávních opravných prostředků na ochranu jejich patentových práv. Porušujícími mohou být výrobci, maloobchodníci nebo uživatelé v případě postupu nebo metody.

Délka ochrany. Patenty jsou chráněny po dobu 20 let od data podání. Nelze je obnovit ani rozšířit.

Ochranné známky (Trade Marks). Ochrannou známkou může být chráněna jakákoli známka, která může být graficky znázorněna a je vhodná pro rozlišení výrobků a služeb od jiných výrobků a služeb. Pojem „ochranná známka“ zahrnuje ochranné známky, servisní značky, kolektivní ochranné známky a certifikační ochranné známky.

Ochrana. Ministerstvo průmyslu a nerostů spravuje ochranné známky.

Vymáhání a opravné prostředky. Irácké právo stanoví trestní i občanskoprávní opravné prostředky na ochranu práv majitele ochranné známky před porušením. Přihláška, registrace nebo užívání stejné nebo podobné ochranné známky pro stejné nebo podobné výrobky a služby představují porušení.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky (tendery) jsou buď vnitřní (výhradně pro irácké společnosti) nebo mezinárodní (umožňující účast zahraničních subjektů). Veřejné zakázky jsou zveřejňovány buď formou vyhlášky příslušným ministerstvem nebo na webové stránce ministerstva (resp. státem vlastněné společnosti). Bohužel, zveřejňované informace bývají velmi kusé a k získání jakýchkoli podrobností je nutné předplacení oficiálního bulletinu.

Společným rysem je, že mezi vypsáním veřejné zakázky a termínem podání přihlášky bývá – i v Iráku – velmi krátká doba. Navíc podmínky soutěže může získat (zakoupit) jen subjekt registrovaný v Iráku. I to je dalším argumentem, proč by české podnikatelské subjekty s vážným zájmem o průnik na tento trh měly mít svého stálého zástupce resp. místního partnera v Iráku.

Pro úspěšné získání zakázky v Iráku je velice důležité dodržovat legislativní podmínky tenderu. V žádném případě se neopozdit s doručením nabídky, a pokud je to nevyhnutelné, požádat včas o odklad. Stále se snažit komunikovat se zadavatelem a zjišťovat, který typ dodavatele je vyhledáván, a podle toho uzpůsobit svoji nabídku, případně připojit i zvýhodnění nabídky.

Je vhodné se vyvarovat striktních prohlášení, která by mohla být využita zadavatelem k vyřazení z nabídkového řízení. Např. pokud chceme kritizovat zadání tenderu (jeho nedostatečnost nebo nekorektnost), je nutné použít spíše „diplomatictější vyjádření“. Není vhodné říkat, že „nevyhovíme zadání, protože...“ Prohlášení tohoto typu mohou být považována za diskvalifikující.

Rovněž je nutné počítat s prodlevou v iráckém bankovním sektoru. Tudíž v případě zaslání Bid bond-u či jiné platby je lépe počítat s delší splatností, nespolehat se na to, že komise bude posuzovat den podání platby jako validní pro splnění podmínky tenderu. V mnoha případech se naopak započítává den, kdy platba byla připsána zadavateli na účet, což může být opět diskvalifikující, jakkoli je vinna irácká banka.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Obchodní spory jsou řešeny většinou dohodou, vymahatelnost práva je obtížná a v každém případě velmi zdlouhavá. Investování v teritoriu je omezeno na velké mezinárodní ropné firmy.

Nedoporučujeme investování malým nebo i středním firmám. Jako základní platební instrument v případě zbožových dodávek doporučujeme potvrzený neodvolatelný akreditiv, otevřený u renomované banky.

Podnikání v Iráku je omezeno především dlouhodobě nestabilní bezpečnostní situací (kromě Regionu iráckého Kurdistanu). Důsledkem jsou omezené možnosti pohybu po větší části Iráku, resp. bezpečnostní rizika s ním spojená. Nebezpečí vyplývající z relativně častých pokusů o podvodné jednání při navazování obchodních vztahů s českými subjekty je třeba mít na zřeteli. Možnosti dlouhodobého plánování a realizace obchodních případů s iráckými partnery dále komplikuje již zmíněný netransparentní právní systém. Totéž platí pro nižší stupeň legislativy (ministerské vyhlášky a předpisy), jehož chaotické změny je nadto obtížné sledovat. Z uvedených důvodů je nezbytná spolupráce s místními právníky.

Jako další negativní faktor pro realizaci obchodních vztahů s Irákem je hodnocen nedostatečně rozvinutý bankovní systém. Bankovní převody jsou kvůli nedostatečné zkušenosti personálu iráckých bank a technické zastaralosti (zvláště absence digitalizace) komplikované a zdlouhavé. Absolutně nedostatečná je úroveň rozvoje elektronického bankovníctví.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Bezprostředně před plánovanou cestou doporučujeme vždy kontaktovat Velvyslanectví Irácké republiky v Praze a vyžádat si nejnovější informace o případných aktuálních změnách podmínek vstupu na území.

Jednorázové krátkodobé vstupní vízum s platností na 60 dnů získají držitelé českých cestovních pasů za poplatek 75 USD při příletu na mezinárodní letiště v Bagdádu, Basře a Nadžafu. V případě použití pozemního hraničního přechodu je nutné v předstihu kontaktovat odpovědný zastupitelský úřad Iráku v dané sousední zemi a vyžádat si aktuálně platné pokyny k získání vstupního víza.

V případě cesty do regionu pod správou Kurdské regionální vlády (Dohúk, Erbil, Sulajmánija) je možno v současné době pro držitele českých cestovních dokladů krátkodobě vycestovat do KRI bez vstupního víza. Následně, po příletu/příjezdu se obdrží krátkodobé vstupní povolení k pobytu v KRI za poplatek cca 70,- USD. Platnost tohoto vstupního povolení je omezena na dobu 30 dnů (bez možnosti vstupu do dalších iráckých provincií). Pro bližší a aktuální informace doporučujeme vždy před plánovanou cestou kontaktovat Generální konzulát ČRv Erbilu.

Celní předpisy a pravidla jsou srovnatelné s ostatními zeměmi regionu. Doporučujeme nedovážet předměty a zboží, které by mohly být považovány za neslučitelné s islámským náboženstvím (zejména alkohol či židovské religiózní předměty).

Vzhledem k omezení pohybu doporučujeme mít dostatečnou finanční hotovost (USD), neboť v Iráku často není možné užívání platebních karet či vybírání z bankomatů (které navíc může být riskantní, a to jak kvůli možnému zneužití platebních údajů, tak kvůli účtování velmi vysokých manipulačních poplatků ve výši stovek USD). Platby v EUR nejsou obvyklé. Je třeba zohlednit nemožnost využití elektronického bankovníctví, tudíž i platby v hotelích jsou v hotovosti.

COVID-19 – aktuální podmínky cestování do Iráku

Všichni cestovatelé starší 12 let se musí při vstupu na irácké území prokázat mezinárodním certifikátem o dokončeném očkování proti COVID-19 či negativním PCR testem starším ne více jak 72 hodin spolu s oficiálním dokladem zdravotního stavu, který znemožňuje očkování proti COVID-19.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání občanů ČR iráckými subjekty nejsou dobré hlavně z bezpečnostních důvodů. Vzhledem k dlouhodobě nejisté bezpečnostní situaci a obtížným životním podmínkám nepředpokládáme zájem českých občanů o zaměstnání v Iráku. Výjimkou je bezpečný a rychle se rozvíjející Region iráckého Kurdistanu, kde již několik českých občanů i právních subjektů úspěšně působí.

Legislativně se zaměstnávání v Iráku řídí zákoníkem práce, zákon č. 71 z roku 1987, platný pro federální Irák a oblast Kurdistanu. Rozhodující jazykovou mutací pracovní smlouvy je dle zákona arabština, kurdština je uznávána v KRI. Angličtina může být zahrnuta jako doplňková, ale lze s určitostí předpokládat, že irácké soudy budou spoléhat na arabskou verzi.

Zákoník práce volně definuje „pracovníka“ jako jakoukoli osobu, která vykonává práci za mzdu, ve službě u zaměstnavatele a pod jeho vedením a dohledem. Pracovník musí mít pracovní smlouvu, která musí obsahovat řadu závazných ustanovení, jmenovitě musí být v písemné formě, ve které bude upřesněna povaha prováděné práci, odměna a termín trvání smlouvy (lze na dobu neurčitou i určitou).

Zaměstnavatel je povinen platit sociální pojištění v celkové výši 17 % platu, z toho 5 % hradí zaměstnanec. Každý zaměstnavatel, který zaměstnává více než 3 osoby, je povinen se registrovat k platbě sociálního pojištění. Vzhledem k neustálené legislativě se doporučuje spolupracovat v pracovních záležitostech s místním právníkem. Ačkoli zákoník práce zakazuje zahraničním zaměstnancům pracovat bez pracovního povolení, v praxi se pracovní povolení (a povolení k pobytu) v praktické rovině se v Iráku omezila na velké dodavatele, kteří mají přímé smlouvy s iráckou vládou. Stejná výsada byla rozšířena na subdodavatele velkých dodavatelů, kdy je stále vyžadován souhlas a sponzorství vládních dodavatelů.

Rada ministrů (Council of Ministers, Decision Nr. 336 z 28. 8. 2018) v záležitosti zahraničních pracovníků, zaměstnaných v Iráku s vydaným pracovním povolením, vydala následující rozhodnutí: Zřizuje se nutnost složení záruk (podle článku 18 zákona o pobytu cizinců) takto:

- 1 00 000 IQD za cizince, kteří jsou kontrahováni na práce v Iráku investičními společnostmi nebo společnostmi, které uzavírají smlouvy s iráckými ministerstvy nebo státními institucemi.
- 300 000 IQD za cizince, který je zaměstnán v Iráku zahraničními investičními nebo neinvestičními společnostmi uzavírajícími smlouvy s iráckým soukromým sektorem.
- 1 000 000 IQD pro cizince, který je zapojen do práce v Iráku v jiných než uvedených případech.

5.9 Veletrhy a akce

V dohledné době jsou v Iráku plánovány následující akce:

Bagdád

- 1 [International Food Exhibition](#) (10.-13. 7. 2022)
- 1 [3rd Health and Environment Conference and Exhibition](#) (1.-4. 9. 2022)
- 1 [International Conference and Exhibition of Anti-Terrorism and Special Operations and Cyber Security \(ATSO\)](#) (11.-14. 9. 2022)
- 1 [Baghdad International Fair](#) (1.-10. 11. 2022)
- 1 [IQDEX](#) (březen 2023)

Erbíl

- 1 [Erbil International Fair 2022](#) (20.-23. 9. 2022)
- 1 [ERBIL OIL & GAS](#) (4.-9. 10. 2022)
- 1 [AGRO PACK IRAQ ERBIL](#) (22.-24. 11. 2022)
- 1 [Erbil Autoshow Fair](#) (březen 2023)
- 1 [Erbil Agrofood](#) (září 2023)

Basra

- 1 [BASRA OIL & GAS](#) (5.-9. 10. 2022)

Pro další informace doporučujeme obrátit se přímo na organizátory.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Bagdádu

Adresa: Hay al-Mansour, Dijlaschool 601/11/37, Baghdad

E-mail: baghdad@embassy.mzv.cz, Commerce_Baghdad@mzv.cz (obchodně ekonomický úsek)

Vzhledem k nefunkčnosti pevných telefonních linek v Bagdádu není k dispozici faxové spojení a telefonický kontakt je možný pouze přes individuální mobilní telefony:

Sekretariát ZÚ (pouze anglicky): +964 790 191 2411

Konzulární pohotovost: +964 790 190 9421

Dopravní spojení na zastupitelský úřad je prakticky možné pouze individuální dopravou, taxíkem (kvůli možným rizikům se ale nedoporučuje) nebo ideálně vozidlem místních partnerů; velvyslanectví je situováno ve čtvrti Mansour poblíž egyptského konzulátu.

Veškeré kontakty jsou k dispozici na webu velvyslanectví: <http://www.mzv.cz/baghdad>

Generální konzulát České republiky v Erbilu

Adresa: Ankawa, Kareez 15, street 74, house 12, Erbil

E-mail: erbil@embassy.mzv.cz, commerce_erbil@mzv.cz (obchodní agenda)

Telefon: +964 770 971 1111

Konzulární pohotovost: +964 750 212 5225, +964 751 009 2914

Veškeré kontakty jsou k dispozici na webu generálního konzulátu: <https://www.mzv.cz/erbil>

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Policie: +964 790 173 7727

Nouzové volání: 130 (z pevné linky), +964 1130 (z mobilu)

Ohlašovna požárů: 105 (z pevné linky), +964 1105 (z mobilu)

Lékařská pohotovostní služba (Bagdád, v blízkosti ZÚ ČR):

Nemocnice Yarmouk : +964 770 885 4750

Červený pŕlměsí: +964 770 674 0081

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Webové stránky iráckých úřadů a institucí nejsou bohužel spolehlivým zdrojem informací, v mnoha případech bývají zastaralé a nepřehledné, někdy chybí verze v angličtině, a je tedy třeba je brát pouze jako vodítko k získávání a ověřování informací z jiných zdrojů.

- 1 [Government of Iraq](#)
- 1 [Ministry of Foreign Affairs](#)
- 1 [Ministry of Electricity](#)
- 1 [Ministry of Displacement and Migration](#)
- 1 [Ministry of Education](#)
- 1 [Ministry of Higher Education](#)
- 1 [Ministry of Industry and Minerals](#)
- 1 [Ministry of Trade](#)
- 1 [Ministry of Transportation](#)
- 1 [Ministry of Water Resources](#)
- 1 [Ministry of Construction and Housing](#)
- 1 [Ministry of Culture](#)
- 1 [Ministry of Communication](#)
- 1 [Ministry of Oil](#)
- 1 [National Investment Commission \(NIC\)](#)
- 1 [Kurdistan Regional Government \(KRG\)](#)
- 1 [Kurdistan Board of Investment \(BOI\)](#)
- 1 [Central Bank of Iraq \(CBI\)](#)
- 1 [Iraq Stock Exchange \(ISX\)](#)
- 1 [Trade Bank of Iraq \(TBI\)](#)
- 1 [General Commission for Customs \(GCC\)](#)

Webové stránky vybraných důležitých vládních úřadů a státních firem v Iráku:

- 1 [State Commission of Roads and Bridges](#)
- 1 [National Center of Engineering Consultancy](#)
- 1 [State Commission of Housing](#)
- 1 [National Center of Constructional Laboratories](#)
- 1 [Ashur State Corporation Company \(silniční stavby\)](#)
- 1 [Hamourabi State Corporation Company \(silniční stavby\)](#)
- 1 [Al Fao State Corporation Company \(stavební firma\)](#)
- 1 [Saad State Engineering Company](#)
- 1 [Al Moutasim State Corporation Company \(pozemní stavby\)](#)
- 1 [Al Mansoor State Corporation Company \(pozemní stavby\)](#)
- 1 [Al Farouq State Corporation Company \(pozemní stavby\)](#)
- 1 [Al Rasheed State Corporation Company \(pozemní stavby\)](#)
- 1 [Diala State Company for Electrical Industries \(elektrotechnika\)](#)
- 1 [Al Sumoud State Corporation Company \(kovovýroba\)](#)

Obchodní komory, hospodářské rady a federace průmyslu:

- 1 **Baghdad Chamber of Commerce:** hasan@baghdadchamber.com Hassan Al-Shaikh Zaini, First Vice-Chairman of the Board
- 1 **Federation of Iraqi Chambers of Commerce:** info@ficc.org.iq Abdulrazaq Al-Zuheere, President
- 1 **Iraqi Economic Council:** info@ieciq.com; info@ieciq.com Haidar Ali Hadi, Chairman
- 1 **Iraqi National Business Council:** info@inbciraq.org.iq Dawood A. Zayer, Chairman
- 1 **Iraqi Federation of Industries :** fed_ind@yahoo.com Eng. Ali Sabeeh Alsaadi, President

Bohužel žádná z uvedených organizací nemá funkční webové stránky